

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer 'En Ya'aqov

agadot Bavli vi-Yerushalmi 'im perushe ye-ha-ḥidushim she-ba'u bo
ke-khol asher nidpesu kamah pa'amim : u-ve-tosefet ma'alot rabim

Ibn-Ḥaviv, Ya'aqov Ben-Shelomoh

המלש ןב בקעי, ביבח-ןבא

[Kaliningrad?], [1860?]

ינימש קרפ. הרומו ררוס ןב

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9322

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין רס

בן סורר ומורה

פרק שמיני

(דורות הראשוני' היו מולידים בני שמונה שנים) קט
מנ"ל אילימא מדכתיב *הלא זאת כח סט
שבע בת אליעם (בת) [אשת] אוריה החתי וכתיב ע"כ
*אליעם בן אחיתופל הגילוני וכתיב *וישלח ביד ש"נ יא
נתן הנביא ויקרא את שמו ידיריה בעבור ה' וכתיב כג
*ויהי לשנתיים ימים ויהיו גוזזים לאבשלום וכתיב סס יב
*ואבשלום ברח וילך גשור ויהי שם שלש שנים סס יג
וכתיב *וישב אבשלום בירושלים שנתיים ימים סס יד
ופני המלך לא ראה וכתיב *ויהי מקץ ארבעים סס טו
שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלמה
את נדרי אשר נדרתי לה' בחברון וכתיב *ואחיתופל סס יז

אי לימא מדכתיב בת שבע בת אליעם ואליעם בן אחיתופל
וכתיב בלדת שלמה זכה ותקרה את שמו ידידיה וסמך ליה
ויהי לשנתיים ימים אחר לידתו הרג אבשלום את אמנון ובזק
לגשור וישב שם ג' שנים הרי"ה שנים לשלמה וכשש מגשור שפיים
יושב את דודע"י התקועית להשיבו ישב בירושלי' שנת' ואק"כמרד
דכתיב בתריה ויהי מקץ מ' שנה והכניס' שנה נקט לי' למכין (שנה)
שאלו מלך כדאמר' בתעורה (כדכתיב ויאמר המלך לאבשלום
וגו') והלך ומרד ובאותו פרק נסמך אחיתופל כדכתיב ואחיתופל
ראה כי לא כעשתה עלתו (ויבא) [ויבא] אל ביתו ויסמך הרי

ראה כי לא נעשתה עצתו ויחבוש את החמור
 [ויקם] וילך אל ביתו ואל עירו ויצו אל ביתו ויחנק
 מליץ כה וכתיב *אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם.
 ותניא כל שנותרו של דואג אינם אלא ל"ד ושל
 אחיתופל אינם אלא ל"ג כמה הויא להו תלתין
 ותלתא דל שבע דהוה שלמה פש להו עשרים
 ושית דל תרתין שני לתלתי עבורי אשתכח דכל
 חד וחד בתמני אוליד ממאי דלמא תרווייהו בתשע
 אוליד ובת שבע אוליד בשית משום דאתתא בריאה
 היא תדע דהא הויא לה ולד מעיקרא אלא מהכא
 *אלה תולדות תרה תרה הוליד את אברם ארן
 נחור ואת הרן אברם גדול מנחור שנה ונחור

שלמה בן ז' שנים: הצי ימיו של אדם ל"ה דכתיב ימי שנותי
 נהם שנעים שנה: פשו להו עשרין ושית לאחיתופל כשכולד
 שלמה ובתוך כ"ו שנים נולדו ג' דורות אליעם ובת שבע ושלמה:
 דל תרתין שנין דתלתא עבורי כלו' פקות מק' קדשים אין שהות
 לעזבא' קדשי' להריון וקודש ליסי כידו' וטהר': אשתכח דכל חד
 וחד בתמני אוליד אחיתופל אוליד אליעם לק' שנה וק' קדשים
 (לעזבא') ואליעם הוליד בת שבע לק' שנה וק' קדשים
 ובת שבע לק' שנים וק' קדשים ללידתו של שלמה הרי כ"ו שנים:
 דאתתא בריא' היא אשה דרכה להיות בריא' ומטהר' להזריע:
 וחדע דע"כ דאשה מטהר': דהא הוה לה לבת שבע ולד
 מקמיה שלמה אותו הולד שמת לדוד שכולד ראשון דכתיב ביה
 וכאשר מת הילד קמת ומאכל לקם: אברם גדול מנחור שנה

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין רסא

גדול מהרן שנה נמצא אברהם גדול שתי שנים
מהרן וכתוב *ויקח אברם ונחור להם נשים וגו' ^{לפי יא}
וא"ר יצחק יסכה זו שרה ולמה נקרא שמה יסכה
שסכתה ברת"ק והיינו דכתיב *כל אשר תאמר ^{סס כל}
אליך שרה שמע בקולה. ד"א יסכה שהכל סכין
ביופיה וכתו' *ויפול על פניו ויצחק ויאמר בלבו ^{סס י}
וגו' כמה קשיש אברהם משרה עשר שנים וקשיש
מאבות תרתין שנים אשתכח כי אוליד' הרן לשרה
בתמני אוליד' ממאי דלמא אברהם זוטא לאחיה
הוה ודרך חכמתן קא חשיב להו תדע דקא חשיב
להו קרא דרך חכמתן דכתי' *ויהי נח בן חמש ^{סס ס}
מאות שנה ויולד נח את שם את חם ואת יפת
שם גדול מחם שנה וחם גדול מיפת שנה נמצ' שם
גדול מיפת ב' שנים וכתו' *ונח בן שש מאות ^{סס ו}
שנה והמבול היה מים על הארץ וכתוב *ואלה ^{סס יא}
תולדו' שם שם בן מאת שנה ויולד את ארפכשד
שנתי' אחר המבול בן ק' שנה בר מאה ותרתין
שנים הוה אלא דרך חכמתן קא חשיב להו ה"נ דרך
מדקא קשיז ליה קרא נרישא: וכתוב ויקח אברם ונחור להם
נשים ^{סס} אשת אברם שרי ואשת נחור מלכה בת הרן אבי
מלכה ואבי יסכה אלמא יסכה בת הרן ויסכה זו שרה: דילמא
זוטרא דאחיה הוא והרן הוא דקשיש מיכיה: ויהי נח בן חמש
מאות שנה לאמר שהיה בן ת"ק שנה הוליד את שלשתן. ^{סס ז}
מאת שנה ויולד את ארפכשד שנתים אחר המבול: בר מאה
ותרתין הוה הואיל והוא גדול מכולן כמלא שכולד בת"ק שנה

חכמתן קא חשיב להו. א"ר כהנא אמריתא לשמעיה
 קמיה דרב זכיד מנהרדעא אמ' אתון מהכא מתניתון
 לה אנן מהכא מתניתון לה *ולשם יולד גם הוא
 אבי כל בני עבר אחי יפת הגדול [יפת] הגדול
 שבאחיו [הוה] אלא מנ"ל מהכא *ובצלאל בן אורי
 בן חור למטה יהודה וכתיו *ותמת עזובה (אשת
 כלב) ויקח לו כלב את אפרת ותלד לו את חור
 וכי עבד בצלאל משכן בר כמה הוה בר תלמיד
 שני דכתיו *איש איש ממלאכתו אשר המה עושי
 ותני' שנה ראשונה עשה משה משכן שנייה הקים
 משכן ושלה מרגלים וכתוב *בן ארבעים שנה
 אנכי בשלוח משה עבד ה' וגו' ועתה הנה אנכי
 היום בן חמש ושמונים שנה. כמה הויה להו
 ארבעים דל ארכיסר דהוה בצלאל פשו להו עשרין
 ושית דל תרתי שני דתלתא עכוריו אשתכח דכל
 חד וחד כתמני אוליד:

לשם י

שמות ל

ד"ס א ב

שמות לו

יסו ע יד

לנק וכשירד המצול היה בן מאה שנה אלא ש"מ קטן מכולם הוה
 ונת"ק ותרתיין שנין לאזוה אמיליד ודרך חכמתן חשיב להו
 ולמדו בתום' מיוה א"כ ליחשוב חס לכסוף וקרא קא חשיב שס
 ויפת ע"כ: ותמת עזובה ויקח לו כלב את אפרת ותלד לו את
 חור אלמא קור בר כלב הוה וצלאל היה דור שלישי שלו: וכי
 עבד משכן הוה בן י"ג דקרי לי' איש איש ממלאכתו וכשכשתלמו
 המרגלי' בשנה השנית כבר היה בן י"ד שנה וכתוב בן ארבעים
 שנה אנכי היום:

האם חס - לעומת חס - חס - חס - חס - חס - חס - חס - חס - חס - חס
 חס - חס - חס - חס - חס - חס - חס - חס - חס - חס

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין רסב

[פיסקא] בן ולא בת. תניא אר"ש כדון הוא שתהא שס
בת ראויה להיות כבן סורר ומורה
שהכל מצוין אצלה בעבירה אלא גזירת הכתוב ע
הוא בן ולא בת:

א"ר חנן לא נברא יין בעולם אלא לנחם אבלי קי
ולשלם שכר לרשעים שנא' *תנו שכר לאובד שס
ויין למרי נפש א"ר יצחק מ"ד *אל תרא יין כי חשלי לא
יתאדם אל תרא יין שמאדים פניהם של רשעי' ^{סס כג}
בעה"ז ומלכין פניהם לעה"ב רבא אמר אל תרא
יין כי יתאדם אל תרא יין שאחריתו דם. רב כהנא
דמי כתיב תירש וקרינן תירוש זכה נעשה ראש לא
זכה נעשה רש. רבא רמי כתי' *ישמח וקרינן ישמח ^{תפלי' קד}
זכה משמחו לא זכה משממחו והיינו דאמ' רבא
חמרא וריחנא פקחין. א"ר עמרם בריה דר' שמעון בר
שהכל מצוין אצלה בעבירה וכשהיא זוללה וסונאה בקטנותה
סופה כשלא תמלא למודה עומדת בפרשת דרכים ומרגלת
הנריות לעבירה בשביל אתנן:

לשלם שכר לרשעים שמתעדכין בו בעוה"ז ומקבלין בו שכר
מלית שעוסי' בעוה"ז: לאובד היינו רשע שנטרד והולך
לו: למרי נפש לאנלים לפכוקי לערייהו: אל תרא יין כלו'
אל תתן עיניך להמשיך אחריו: שאחריתו דם סופו יהרג עליו:
בתיב יין ישמח לבב אנוש ^{ש"ן} דמשמע לשון שומס שממסהו
וכוטל קמת לבו (כמו פכו אלי והשמו לשון תמהון לבב): וקרינן אינו
ישמח לשון שמחה: זכה כלומר חס זכה וידע להזהר בעלמ' ^{ח"ש"י}
מלשמות יותר מדאי משקו שמסק את הלב: פקחין עשאוני

חשלי כג אבא א"ר חנינא מ"ד *למי אוי למי אבוי למי
 מדנים למי שיה למי פצעים חנם למי חכלילו
 עינים למאחרוי על היין לבאים לחקור ממסך.
 כי אתא רב דימי אמר אמרי במערבא האי קרא
 מאן דדריש ליה מרישיה לסופיה מדריש ומסופיה
 לדרישיה מדריש דרש עובר גלילאה י"ג ווי"ן
 ראשית ט נאמרו כיון *ויחל נח איש האדמה ויטע כרם
 וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלו וירא חם
 אבי כנען את ערות אביו ויגד לשני אחיו בחוץ
 ע' כח"ה ויקח שם ויפת את השמלה וישימו על (שכמם)
 [שכם שניהם] וילכו אחורנית ויכסו את ערות
 אביהם ופניהם וגו' וייקץ נח מיינו וידע את אשר
 עשה לו בנו הקטן רב ושמואל חד אמר סרס
 וחד אמר רבעו מאן דאמר סרסו מתוך שקלקלו
 סקס: אבוי לשון לעקה בלשון ארמי כמו צי"א צי"א: שיה לער
 כמו אריד צשיקי: למי כל אלה למאחרים על היין: מדישיה
 לסופי' מדריש כדרש משמעותו יפה וה"ק למי כל אלה למאחרוי
 על היין לבאים לחקור ממסך שקוקרין היכן היין הטוב המיוסך
 בצמי': ומאן דדריש ליה מסופיה לדרישיה מדריש כדרש
 משמעותו יפה וה"ק למי שיש לו אוי ואבוי ושיק דהיינו אנלים
 ולמי שיש לו מדנים ופלעים חכם דהיינו רשע הכלקס עם הנרוי'
 ולמי שיש לו חכלילו עיכים מרוב שומנו ומקיטתו (בהס) [להס]
 ראוי להיות מאחרוי על היין: י"ג ווי"ן ל' וי ויאמר ארור כנען
 לא קשיב אלא עד שידע דכגמר לו עוכשו של יין: מחוך שקלקלו

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין רסג

ברביעי קללו ברביעי ומ"ד רבעו גמר וירא וירא כתיב
 הכא *וירא חס אבי כנען וכתיב *וירא אותה שכס
 בן חמור בשלמא למ"ד סרסו משום הכי קללו ברביעי
 אלא למ"ד רבעו מאי שנא רביעי נלטייה בהדיא
 הא והא הואי. ויחל נח איש האדמה ויטע כרם
 אמר רב חסדא אמר (מר) [רב] עוקבא ואמרי
 לה אמר מר עוקבא א"ר זכאי א"ל הקב"ה לנח
 נח לא היה לך ללמוד מאדם הראשון שלא גרם
 לו אלא יין כמ"ד אותו אילן שאכל ממנו אדם
 הראשון גפן היה רתניא ר"מ אומר [אותו אילן
 שאכל אדם הראשון ממנו] גפן היה *שאין לך
 דבר שמביא לאדם יללה אלא יין ר' יהודה אומר
 חטתה היה שאין החינוק יודע לקרוא אבא ואמא
 עד שיטעום טעם דגן. (*וקרי ליה עץ על שם איכו
 העתיד שחטתה תתמר כדקל) ר' נחמיה אומר תאנה
 היה שברבר שקלקלו בו נתקנו שנאמר *ויתפרו שם ג
 עלה תאנה:

ברביעי שמכעו מלהוליד בן רביעי: קללו ברביעי קלל את בן
 רביעי שלו. כוש ומלרים ופוט וכנען ויחמר ארור כנען: איש
 האדמה אחי קרי ליה איש האדמה ע"י שהוכיחו הקב"ה היה
 לך ללמוד מאיש האדמה דהיינו אדה"ר שהיין קנס עליו מיתה: שאין
 לך דבר שמבי' יללה על אדם אלא יין הילכך מסתברא דעל
 ידו כקנס' מיתה ובכיה לעולם: שאין החינוק יודע וכו' ומדקרי
 ליה עץ הדעת טוב ורע ע"ש היינו קטים: בדבר שנתקלקלו
 בו נתקנו מדת הקב"ה באיזעל שהוא מכה בו הוא מרפא כס

קיא *דברי למואל מלך משא אשר יסרתו אמו א"ר
 יוחנן משום רשב"י מלמד שכפאתו אמו
 על העמוד ואמר' לו *מה ברי ומה בר בטני ומה
 בר נדרי מה ברי הכל יודעין שאביך ירא שמים
 היה עכשיו יאמרו אמו גרמה לו ומה בר בטני
 כל הנשים של בית אביך כיון שמתעברות שוב
 אינם רואות פני המלך ואני דחקתי ונכנסתי כדי
 שיהא לי בן מזורז ומלובן ומה בר נדרי כל נשים
 של בית אביך היו נודרות ואומרות יהא לי בן
 הגון למלכות ואני נדרתי ואמרתי יהא לי בן זריו
 ומלובן וממולא בתורה והגון לנביאו. אל למלכי
 למואל אל למלכים שתו יין אל למלכים

בתוך כס כגון וילת אש בליון וכת"ב ואכי אהיה לה כאס ה' קומת

אש סניב:

דברי למואל מלך שלטה המלך למואל מעשיו וכפאתו להקנ"ה
 למואל (כמו למו) שכי' הוא כמו ידי שפתי למוסי: משא
 אשר יסרתו אמו פרשת תוכה שהוכיחמו אמו: שכפאתו על
 העמוד להלקותו יסרתו לשון עלקות כדאמרין לקמן ויסרו אותו
 זה עלקות ומסכי שהיתה רואה שהוא נעל הנאה ומרצה בסעודתו
 היתה מוכיחמו: אמו גרמה להיות רשע שהרי באביך לא יתלו
 הקונה והיינו מה ברי למה תגרוס לרכן אחר כך שאתה בני ולא
 בן אביך: בר בטני פעי גרמו לך להיותך נעל לורה ונעל כק
 מדקת' וכנסתי שתשמיש יפה לולד ללבו ולזרו כדאמרין
 נסמכת כדה ג' קדשים האקרוניס תשמיש יפה לולד שמתוך כך

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין רסד

אמרה לו בני מה לך אצל מלכים ששותין וין ומשתכרים ואומרי' למה לנו אל ולרוזנים אי שכר מי שכל רוזי עולם גלויים לו ושתה וין וישתכר. א"ר מי שכל רוזני עולם משכימין לפתחו ושתה וין וישתכר. א"ר יצחק מנין שחזר שלמה והודה

לאמו דכתיב *כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם ^{חשלי לא} לי כי בער אנכי מאיש מנת דכתיב *ויחל נח איש ^{לאשית ט} האדמה ולא בינת אדם לי זה אדם הראשון:

א"ר זירא כל הישן בבית המדרש תורתו נעשית קיב לו קרעים שנא' *וקרעים תלביש נומה: **עא**

תניא ר' יהודה אומר אם לא היתה אמו שוה ^{חשלי כג} לאביו בקול ובמראה וקומה אינו נעשה קיב

בן סורר ומורה שנא' *בקולנו ומדקול בעינן שוין ^{סס} מראה וקומה נמי בעינן שוין. תניא א"ר שמעון ^{דכרי כל}

וכי מפני שאכל זה תרטימר בשר ושתה חצי לוג וין האיטלקי אביו ואמו מוציאין אותו לסקלו אלא לא היה ולא עתיד להיות ולמה נכתב דרוש וקבל שכר א"ר זונתן אני ראיתיו וישבתי על קברו כמאן אולא הא דתניא עיר הנדחת לא היתה ולא עתידה

ילא הולד מלובן ומזורז: אי שכר כלומר אל לרוזנים לומר אי שכר לא נאה להם לומר כן: בער אנכי מאיש נההוא משא כתיב: זה אדם הראשון שנכשל ביין ואכי שמיתי יותר מהם: נעשית לו קרעים שוכך תלמודו ואיכו כזכר אלל לסירוגין: בקולנו קול שמע מדלל כתיב בקולותינו או בקוליכו ביו"ד:

חזקת אהבה: איפה נח לבקולותינו ח"ק איהם: חזקת ח"ק

להיות ולמה נכתבה דרוש וקבל שכר כר' אליעזר
דתניא רא"א כל עיר שיש בה אפילו מזוזה אחת
דכילי יי אינה נעשית עיר הנדחת דכתיב *ואת כל שללה
תקבוץ אל חוך רחובה ושרפת באש וכיון דאיכא
סס ינן מזוזה לא אפשר דכתיב *לא תעשון כן לה' אלהיכם
א"ר יונתן אני ראיתיה וישבתי על תלה:

סס כמאן אזלא הא דתניא בית המנוגע לא היה ולא
עתיד להיות ולמה נכתב דרוש וקבל שכר

כר' אלעזר כר' שמעון דתנן ר"א בר"ש אומר
לעולם אין הבית טמא עד שיראה כשני גריסין
[על שתי אבנים בשתי כתלים בקרן זוית ארכו
כשני גריסין] ורחבו כגריס מ"ט דר"א בר"ש כתב
קיר וכתב קירות איותו קיר שהוא כקירות הוי
אימר זה קרן זוית תניא א"ר אליעזר בר צדוק
מקום היה בתחום עזה והיו קורין אותו חורבתא
סגירתא א"ר שמעון איש כפר עכו פעם א' הלכתי

אפילו מזוזה אחת וכל שכן אחד מן הקומטין או ספר מכל
הכניאים שאזכרת השם כמזנה סס ולא קרינא ביה את כל שללה
וטרפת: לא תעשון כן וגו' נתר ואנדתם את שמים כתיב:

גרים זה שיעור כנעים וכשתי גריסין על שני אבנים דכתיב
וקללו את האבנים תרתי משמע ובכל אקת שיעור כנע:
בקרן זוית ואותן ב' אבנים [יהיו] בקרן זוית אחד בכותל זה
ואחד בכותל זה והכנע משך בשתיהן ארכו ב' גריסין וקטן
כגרים שהיא בכל אגן כגרים על גרים: מ"ט דר' אלעזר דנע
קרן זוית: כתיב קיר ומראיהן אפל מן הקיר: חורבתא סגירתא

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין רסה
לגליל וראיתי מקום שמציינין אותו ואמרו אכנים
מנוגעות פיננו לשם:

חניא ר' יוסי הגלילי אומר וכי מפני שאכל זה קיד
תרטימר בשר ושחה חצי לוג יין האיטלקי עב
אמרה חורה יצא לכ"ד ויסקל אלא הגיעה חורה
לסוף דעתו של בן סורר ומורה שסופו מגמר נכסי
אביו ומבקש לימודו ואינו מוצא ויוצא לפרשת
דרכים ומלסטם את הבריות אמרה חורה מוטב
שימות זכאי ואל ימות חייב שמיחתו של רשעי הנאה
להם והנאה לעולם ולצדיקים רע להם ורע לעולם.
שקט לרשעים רע להם ורע לעולם ולצדיקים הנאה
להם והנאה לעולם. יין ושינה לרשעים הנאה להם
והנאה לעולם ולצדיקים רע להם ורע לעולם.

חורבה מלרעה מתרגמינן סגירתא שכותין משם בית המנוגע:
מציינין אותו שלא יאהילו עליו דאזן מנוגעת מטמא צאהל
דמלרע הוקש למת אל כא תהי כמת:

מגמר מכלה: למודו מה שהורגל בצער ויין: הנאה להם שאין
מוסיפין למטוא: והנאה לעולם ששקטה כל הארץ: רע להם
שהיו מוסיפין זכות: ורע לעולם שהיו מגיכים על דורס ומוכיכים
את הדור: שקט לצדיקים הנאה להם והנאה לעולם שיש להם
פכאי לעסוק בתורה ובמלות: יין ושינה לרשעים הנאה להם
והנאה לעולם כל זמן שזותים וישכים אינם קוטאים ואינן
מריעין לבריות: לצדיקים רע להם שאין עוסקין בתורה: ורע
לעולם שהתורה שהן עוסקין בה מגיכה על הדור וכשהן מתבטלין

פזור לרשעים הנאה להם והנאה לעולם ולצדיקים
רע להם ורע לעולם:

ס' משנה הבא במחחרת נדון על שם סופו וכי
גמ' אמר רבא מ"ט דמחחרת חוקה שאין
אדם מעמיד עצמו על ממונו והאי מימר אמר
אי אולינא קאי לאפאי ולא שביק לי ואי קאי
לאפאי קטלינא ליה והתורה אמרה הבא להרגך
השכם להרגו:

עג מנין לרואה את חבירו שהוא טובע בנהר או חיה
גוררתו או לסטין באין עליו שהוא חיוב
ויקרא יט להצילו ת"ל *לא תעמוד על דם רעך והא מהבא
דברי' כג נפקא מתתם נפקא אבידת גופו מנין ת"ל *זה שבותו לו
פורענות צא לעולם: פזור שנפרדו זה מזה ואין יכולין להועץ
עלה רעה ולסייע זה את זה:

הבא במחחרת שאמרה תורה יהרג: נדון על שם סופו דהא
לא קטל ומקטיל משום דסופו להרוג בעל הבית כשיעמוד
כנגדו להציל ממונו: מ"ט דמחחרת שאמרה תורה אין לו דמים
כלו' הרי הוא לך כמי שאין לי דם וכשמה ומותר להרגו: חזקה
אין אדם מעמיד עצמו על ממונו שרואה שאקר כוטלו ושמתק
הילכך יודע הגנב הזה שזה עומד על ממונו להצילו ומימר אמר
הגנב אי אזילכא לגבי קאי באפי ואי קאי קטילכא ליה ואמרה לך
[תורה] אין לו דמים ושלמדתך מאקר שהוא צא להרגך השכם
[אתה] להרגו:

אבידת גופו כגון כטבע בכהר מכין אתה מלווה על השבתו:
ת"ל והשבותו לו קרא ימירה הוא למדרש השב את גופו

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין רסו

אי מהתם הוה אמינא ה"מ בנפשו אבל מיטרת
ומוגר אנרי אימא לא קמ"ל:

בעו טיניה מר' אמי בן נח מצווה על קדוש השם עד
או אינו מצווה על קדוש השם אמר אביו ע"נ
ה"ש ד' מצות נצטוו בני נח ואם איתא תמני הויין
א"ל רבא אינהו וכל אביזרייהו מאי הוה עלה א"ר
אדא בר אהבה אמרי בי רב כתיב *לדבר הזה מ"נ כ
יסלח ה' לעבדך בבוא אדוני בית רמון [להשתחוות
שמה] והוא נשען על ידי והשתחויתי וכתיב *לך שס
לשלום *ואם איתא לא לימא ליה הא בצנעא עה
הא בפרהסיא:

לעלמו: ה"מ בנפשו אם זה הרואהו יכול להכילו ילילהו: קמ"ל
לא תעמוד על דם רעך לא תעמוד על עמק משמע אלא קזור על
כל לדדין שלא יאנד דם רעך:

בן נח מזהר על ע"ז כדאמר בס' ד' מיתות ואם אמר עבד ואם
לא תהרג מלוה היא לקדש את ה' או לא: אביזרייהו כל מידי
דשייך ביה וק"ה שייכא בהו דאם א"ל לעבד על אותן מלות או
יהרג אם לא יקדש את ה' יעבד עליהן הילכך האי כמי בכללן
הוא. אביזרייהו לוראפר"טמכט ודוגמתו במכקות עולה וכל
אביזרהא: לדבר הזה מאמר שקבל עליו כעמן שלא לעבד ע"ז
אמר לאלישע לדבר הזה יסלח ה' לעבדך שאני אכוס בדבר שאדון
בשען על ידי וכתיב ויאמר לו לך לשלום אלמא הודה לו: ואם
איתא דבן נח מזהר על ק"ה לא לימא ליה לך לשלום דמשמע
דהודה לו כהי דלהוכיחו לא היה מלוה דהוכח מוכיח את עמיתך
כתיב ולא גר תושב מיהו אודווי לדבר אסור לא לודי: בצנעא

קמו אמר רב יהודה א"ר מעשה באדם אחד שנתן עיניו באשה אחת והעלה לבו טינא באו

סז

ושאלו לרופאים אמרו אין לו תקנה עד שתבעל לו אמרו חכמים ימות ואל תבעל לו. תעמוד לפני ערומה ימות ואל תעמוד לפני ערומה. הספר עמו מאחורי הגדר ימות ואל תספר עמו מאחורי הגדר פליגי בה ר' יעקב בר אידי ור' (שמעון בר נחמיה) [שמואל בר נחמני] חד אמר אשת איש היתה והד אמר פנויה היתה בשלמא למ"ד אשת איש היתה שפיר אלא למ"ד פנויה היתה מאי כולי האי א"ר פפא משום פגם משפחה רב אחא ברביה דרב איקא אמר כדי שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות ולינסבה מינסב לא מיתבא ד עתיה כדר' יצחק דא"ר יצחק מיום שחרב בה"מ

כעמן כלכעה הוה ולא היו ישראל נבית רימון שהוה עשתקוה לשם וגבי ק"ה בתוך בני ישראל כתיב ואפילו כלטווה בן כס עליה לא כלטווה לקדשו אלא בתוך ישראל:

והעלה לבו טינא כימק מרוב אהבה כטמטס לבו והעלה קולי: משום פגם משפחה האשה שהיו נושין בדבר: שלא יהיו בנות ישראל פרוצות בעריות לעמוד בפני האנשים לתת בהם עיניהם וימסרו להם לביאה: ולינסבה מינסב דאין כאן פריעות בעריו' דכולהו [ליעבדן] הכי (עבדו) ולינסבן ואין כאן [עבירה] אלא מלוה: לא מיתבא דעתיה ולא ירפא נכך: מיום שחרב בהמ"ק כאל הכס מדאגות רבות ואין רוח קמה באש

העצב: ויאלו דאזכור חזק יחזק ויחזק חזק ויחזק חזק ויחזק חזק

בן סורר ומורה פרק שמיני סנהדרין רסו

ביטלה טעם ביאה ונתנה לעוברי עכירה שנאמר
*מים גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם: משלי ט

ה נ ש ר פ י נ

פרק תשיעי

*אל תחלל את בתך להזנותה ר' (אלעזר) [אליעזר] קטן
אומר זה המשיא בתו לזקן ר"ע אומר זה עו
המשהה בתו בוגרת. א"ר כהנא משום ר"ע *איזהו יקרא יט
עני רשע ערום זה המשהה בתו בוגרת. וא"ר ^{שס ע"ג}
כהנא משום ר"ע הווי זהיר מן היועצך לפי דרכו.
א"ר יהודה אמר רב המשיא בתו לזקן והמשיא
אשה לבנו קטן והמחזיר אבירה לנכרי עליו הכתוב
להיות תאנ לאשתו לפיכך כיטל טעם ביאה: וניתן לעוברי
עבירה שילה"ר תוקפן ומרבה תאומן: דכתיב לחם סתרים
ינעם ליטא מעליא נקט (דכתיב) [כמו] כי אם הלכס אשר
הוא אוכל:

המשיא בתו לזקן מתוך שאיכה מקבלתו מוכה היא תקמיו:
המשהה בתו בוגרת שמתאית להפקירה ומוכה: איזהו
עני רשע ערום שנשכיל עניות מרשיע: המשהה וכו' שמהה
אותה בשכיל מלאכה וזו היא ערמת רשע שגורם להזכות' בשכיל
הכאתו שאין רובה לקנות שפחה לשמשו: לפי דרכו להכאתו:
והמחזיר אבירה לנכרי האוה וקנר נכרי לישראל ומראה בעלמו
שהשנת אנדה איכה קאונה לו מלות בוראו שאף לנכרי הוא כן